

2021

Verksamhetsberättelse – Toimintakertomus

Finskt förvaltningsområde – Suomen kielen hallintoalue

Anoo Niskanen

Innehåll - Sisältö

1	Årets sverigefinska kommun 2021 – Vuoden ruotsinsuomalainen kunta 2021	3
2	Bakgrund – Tausta	6
3	Barn och ungdomar – Lapset ja nuoret	8
4	Äldreomsorg – Vanhustenhoito	13
5	Språk och kultur – Kieli ja kulttuuri	16
6	Friskvård – Hyvinvointi.....	21
7	Informationsinsatser och media – Tiedotustoimenpiteet ja media.....	23
8	Referensgruppen och styrgruppen – Referenssiryhmä ja johtoryhmä	27
9	Referenslista – Referenssilista	29

1 Årets sverigefinska kommun 2021

Vuoden ruotsinsuomalainen kunta 2021

Den 24 februari 2022 meddelade Sverigefinländarnas Delegation att Skövde kommun får utmärkelsen Årets sverigefinska kommun 2021. Det var mycket glädjande och motiveringen var följande enligt pressmeddelandet:

På Sverigefinnarnas dag den 24 februari utser Sverigefinländarnas delegation föregående års sverigefinska kommun. Syftet med utmärkelsen är att uppmärksamma kommuners arbete till gagn för den sverigefinska minoriteten. Ruotsinsuomalaisten valtuuskunta / Sverigefinländarnas Delegation har valt Skövde till 2021 års sverigefinska minoritetskommun. Kommunen har upprätthållit och utvecklat sitt minoritetsarbete i minoritetslagens anda under 2021 och även hållbart på längre sikt. Skövdes kommun har stöttat och utbildat sin personal för att lära sig finska. Kommunen har utvecklat nya sätt att hitta finskspråkig personal och även att utbilda ny personal i finska språket. Finska språket ses som merit när kommunen söker vård- och omsorgspersonal samt personal på utbildningsområdet.

Motivering:

Skövde har erbjudit utbildning i finska både på nybörjar- och fortsättningsnivå. Kommunen har hjälpt det privatägda Finlandiahemmet så att även deras personal har kunnat utbilda sig i det finska språket. Kommunen har också ombesörjt att det fanns vikarier under utbildningstiden för kommunanställda. 2021 sökte Äldrecentrum Ekedal i Skövde tvåspråkig personal och lyckades anställa både finsk- och svensktalande personer till två finskspråkiga avdelningar som öppnades våren 2021. Kommunen har återkommande kartlagt språkkunskaperna bland vård-, omsorgs och skolpersonalen. Skövde har tidigare gjort en omfattande kartläggning bland alla anställda i kommunen, som visade att det fanns många finskspråkiga bland personalen som kommunen inte hade kännedom om sedan tidigare.

Skövde kommun har också satsat på språk och kultur på olika sätt och för olika åldrar i samarbete med föreningar med syfte att sikta på samma mål för att bevara och främja det finska språket och den finska kulturen.

Sverigefinländarnas Delegation

Sverigefinländarnas delegation är en paraplyorganisation för den sverigefinska nationella minoriteten. Delegationen verkar på riksplan, medan dess medlemsorgani-

sationer arbetar på lokal och regional nivå. Till delegationens ansvarsområde hör generella och principiella frågor som rör finska språket, sverigefinnarna samt de nationella minoriteternas ställning och rättigheter i Sverige.

Samma text på finska:

Ruotsinsuomalaisten päivänä 24. helmikuuta Ruotsinsuomalaisten valtuuskunta julkistaa edellisen vuoden ruotsinsuomalaisen kunnan. Kunnianosoituksen tarkoitus on huomioda kunnan työ ruotsinsuomalaisen vähemmistön hyväksi.

Vuoden 2021 ruotsinsuomalaiseksi vähemmistökunnaksi on valittu Skövde, joka on ylläpitänyt ja kehittänyt vähemmistötyötään kansallisen vähemmistölain hengen mukaisesti ja pitkäjänteisesti.

Skövden kunta on kannustanut ja kouluttanut henkilökuntaansa opiskelemaan suomen kieltä. Suomen kielen taitoa pidetään erityisansiona kunnan hoiva-, hoito- ja ope- tushenkilökunnalle uutta henkilökuntaa haettaessa.

Perustelut:

Skövde on tarjonnut suomen kielen opetusta niin alkeis- kuin jatkokoulutuksessa. Kunta on maksanut suomen kielen kurssin hoivatyöntekijöille sekä lasten parissa työskentelevälle henkilökunnalle. Samoin kunta on avustanut myös yksityistä Finlandiakotia niin, että heidän henkilökuntansa on saanut koulutusta suomen kielessä. Koulutuksen ajaksi kunta on hankkinut sijaiset kunnan osanottajille.

Vuonna 2021 Vanhustenkeskus Ekedal Skövdessä haki erityisesti kaksikielistä henkilökuntaa ja onnistui palkkaamaan sinne sekä suomen- että ruotsinkieltä hallitsevia henkilöitä kahdelle suomenkieliselle osastolle, jotka avattiin keväällä 2021.

Skövden kunta on selvittänyt erityisesti hoiva- ja hoitohenkilökuntansa, mutta myös kouluhenkilökunnan suomen kielen taidot säännöllisin väliajoin. Kunta on selvittänyt aikaisemmin kaikkien kunnan työntekijöiden suomen kielen taitoa. Tässä suu- rassa selvityksessä kävi ilmi, että kunnan palveluksessa oli monia suomenkielisiä, joista kunnalla ei ollut aiemmin tietoa.

Skövden kunnassa on myös panostettu kieleen ja kulttuuriin eri tavoin ja eri-ikäisille yhteistyössä yhdistyksien kanssa tavoitteella, että puhalletaan yhteen hiileen suomen kielen ja kulttuurin säilyttämiseksi ja edistämiseksi.

Ruotsinsuomalaisten valtuuskunta onnittelee Skövden kuntaa!

Pandemiasta johtuen kunnianosoitus jaetaan 9. kesäkuuta Haningessa, vuoden 2020 ruotsinsuomalaisessa kunnassa.

Ruotsinsuomalaisten Valtuuskunta

on ruotsinsuomalaisten kansallisen vähemmistön katto-organisaatio. Valtuuskunta toimii valtiollisella tasolla. Paikallinen ja alueellinen toiminta on ensi sijassa jäsenjärjestöjen tehtävä. Valtuuskunta käsittelee yleisiä, periaatteellisia kysymyksiä, jotka koskevat suomen kieltä, ruotsinsuomalaisia ja kansallisten vähemmistöjen asemaa ja oikeuksia Ruotsissa. Lisätietoja löydät osoitteesta <http://sverigefinne.se>

I den finskspråkiga versionen står också att Sverigefinländarnas delegation gratulerar Skövde kommun och att utmärkelsen delas ut den 9 juni i Haninge, som blev årets sverigefinska kommun 2020.

Flera medier rapporterade om att Skövde kommun fick denna utmärkelse, bland annat Sveriges Radio Finska, P4 Skaraborg och SLA. Sveriges officiella informationssida om nationella minoriteter skrev också om detta: www.minoritet.se/7331

Skövde kommun är årets sverigefinska kommun 2021. Pirkko Karjalainen, ordförande i Sverigefinska referensgruppen, Seppo Puolle, strygruppen, Anoo Niskanen, samordnare finskt förvaltningsområde och Ulrica Johansson (C), ordförande i styrgruppen gläds över utmärkelsen som de menar är ett kvitto på att de arbetar på rätt sätt.

FOTO: ANNELI MALM

2 Bakgrund – Tausta

Sverige är sedan år 2000 ansluten till Europarådets ramkonvention om skydd för nationella minoriteter och den europeiska stadgan om landsdels- eller minoritetsspråk. Genom denna anslutning erkändes judar, romer, samer, sverigefinnar och tornedalingar som nationella minoriteter. Jiddisch, romani chib, samiska, finska och meänkieli erkändes som nationella minoritetsspråk. Enligt Europarådets ramkonvention är det upp till de undertecknande länderna att bestämma enligt vilka kriterier minoriteterna ska utses. I Sverige har riksdagen bestämt följande kriterier för att få status som nationell minoritet. En nationell minoritet ska:

- vara en grupp med en uttalad samhörighet, som går att urskilja från den övriga befolkningen,
- ha en religiös, språklig, traditionell eller kulturell särart, som den inte delar med andra,
- ha en uttalad vilja att behålla sin identitet,
- ha historiska eller långvariga band med Sverige.

Utifrån dessa kriterier har Sverige erkänt judar, romer, samer, sverigefinnar och tornedalingar som nationella minoriteter i Sverige. Samerna är dessutom erkända som urfolk.

I Sverige tillämpas principen om självidentifikation för att avgöra vilka som ingår i en nationell minoritet. Det är individen själv som bestämmer om hen tillhör en nationell minoritet eller inte.

Källa: Skövde kommuns mål och riktlinjer för det minoritetspolitiska arbetet, Dnr KS2019.0281.

Minoritetslagen

Lagen (SFS 2009:724) om nationella minoriteter och minoritetsspråk (minoritetslagen) har gällt i Sverige sedan januari 2010.

Lagen beskriver vilka rättigheter de nationella minoriteterna har i hela landet och inom de speciella förvaltningsområden som finns för finska, meänkieli och samiska.

Samtliga kommuner och andra myndigheter i Sverige är skyldiga att informera minoriteterna om deras rättigheter. De är också skyldiga att skydda de nationella minoriteternas språk och kultur och särskilt viktigt är barns och ungas rätt att få utveckla sitt språk och sin kultur. Dessutom är kommuner och andra myndigheter skyldiga att ge de nationella minoriteterna inflytande över frågor som berör dem.

I förvaltningsområdena för finska, meänkieli och samiska är kommunerna skyldiga att ordna förskola och äldreomsorg på dessa nationella minoritetsspråk. De personer som vill använda sitt nationella minoritetsspråk i kontakten med kommunerna har rätt att göra detta både muntligt och skriftligt.

Källa: www.minoritet.se

Finskt förvaltningsområde

Skövde kommun ingår i förvaltningsområdet för det finska språket och därför har den sverigefinska minoriteten i Skövde särskilda rättigheter.

Dessa rättigheter innebär bland annat att:

- enskilda har rätt att använda finska vid muntliga och skriftliga kontakter med myndigheter i enskilt ärende där myndigheten är beslutsfattare
- myndigheten är skyldig att ge muntligt svar på finska samt att på begäran ge en skriftlig översättning av beslut och motivering. Myndigheten kan bestämma särskild tid och plats där servicen ges på finska
- kommunerna har särskilda skyldigheter att anordna äldreomsorg och förskoleverksamhet, helt eller till väsentlig del på finska, om någon i förvaltningsområdet önskar detta

Källa: Lagen (SFS 2009:724) om nationella minoriteter och minoritetsspråk

I denna verksamhetsberättelse beskrivs arbetet med finskt förvaltningsområde inom Skövde kommun. Kommunen får varje år 990 000 kr i statsbidrag för arbetet med finskt förvaltningsområde och statsbidragets användning redovisas till Länsstyrelsen i Stockholm.

3 Barn och ungdomar – Lapset ja nuoret

Finskspråkig verksamhet i förskolan – Suomenkielistä toimintaa esikoulussa

Språkstödet i finska i förskoleklass har fortsatt under 2021 med Eija Kemppainen som pedagog. Språkstödet i förskoleklass har bekostats med statsbidraget för finskt förvaltningsområde. Sex barn på Trädgårdsstadens skola, Heneskolan och Billingsdalskolan har fått språkstöd i finska under hösten 2021.

Finskspråkig förskoleverksamhet har erbjudits på Dalvägens förskola under år 2021. Barn med sverigefinsk bakgrund har förtur till Dalvägens förskola, där Eija Kemppainen och Pinja Hyttinen arbetar deltid. Antalet barn som deltog i finskspråkig verksamhet där under hösten 2021 var 4 (en minskning från 12 barn år 2020). Det totala antalet barn på Dalvägens förskola är för närvarande c:a 170.

Rätten för enskilda att i vissa fall erbjudas förskola och viss annan pedagogisk verksamhet på finska, meänkieli eller samiska regleras sedan januari 2019 i 8 kap. 12 a § och 25 kap. 5 a § skollagen (2010:800). Lag (2018:1367):

12 a § En hemkommun som ingår i ett förvaltningsområde enligt lagen (2009:724) om nationella minoriteter och minoritetsspråk ska erbjuda barn, vars vårdnadshavare begär det, plats i förskola där hela eller en väsentlig del av utbildningen bedrivs på finska, meänkieli respektive samiska.

Vårdnadshavare som ansöker om förskoleplats för sitt barn ska tillfrågas om de önskar plats i sådan förskola som avses i första stycket. Lag (2018:1368).

Modersmålsundervisning – Äidinkielen opetus

Sammanlagt 23 elever fick modersmålsundervisning i finska under år 2021 på skolorna i Skövde, varav tre gick på gymnasiet. Detta är en ökning jämfört med år 2020, då totalt 18 elever fick modersmålsundervisning i finska, varav en gick på gymnasiet. De skolor där undervisning i finska erbjöds under 2021 var Lundenskolan, Heneskolan, Vasaskolan (via Teams hösten 2021) och Västerhöjdsgymnasiet. Eija Kemppainen undervisade samtliga dessa elever och sektor barn och utbildning bekostade denna verksamhet, då modersmålsundervisningen är skolans ansvarsområde.

På Raoul Wallenbergsskolan fick fem elever modersmålsundervisning i finska år 2021 jämfört med år 2020, då åtta elever fick undervisning. Raoul Wallenbergsskolan bekostade denna verksamhet.

Totalt har alltså 28 elever fått modersmålsundervisning i finska i skolan i Skövde kommun under 2021. Därtill har sex elever fått språkstöd i finska i förskoleklass och fyra barn har deltagit i finskspråkig verksamhet på Dalvägens förskola. Totalt har 38 barn och unga fått någon form av verksamhet på finska på förskolan, i förskoleklass, i sgrundskolan eller på gymnasiet i Skövde kommun under år 2021, vilket är en minskning med två personer, då motsvarande antal år 2020 var 40. Det är dock en ökning med fem personer jämfört med år 2019, då antalet var 33.

Finskakurs för unga

Grundkursen i finska för unga genomfördes digitalt via Google Meet med Pinja Hyttinen som lärare våren 2021. Totalt 12 personer startade kursen varav 8 slutförde kursen och fick ett kursintyg.

Under hösten 2021 kunde Pinja inte fortsätta som lärare och då anlätades ett företag i Finland, som ordnade läraren Piia Vuorio till kursen. Piia använde Google Meet och Google Classroom för undervisningen. Det var 14 personer som startade kursen och 9 slutförde kursen och fick ett kursintyg. Flera som gick kursen under hösten önskade en fortsättningskurs under våren 2022.

Finsk kultur för barn – Suomalaista kulttuuria lapsille

Enligt lagen om nationella minoriteter och minoritetsspråk (2009:724) ska barns utveckling av en kulturell identitet och användning av det egna minoritetsspråket främjas särskilt (https://www.riksdagen.se/sv/dokument-lagar/dokument/svensk-forfattningssamling/lag-2009724-om-nationella-minoriteter-och_sfs-2009-724). Därför har ett antal kulturevenemang inom finskt förvaltningsområde i Skövde kommun riktat sig till barn och unga.

Sånger och lekar för barn – Lasten laulut ja leikit

Sånger och lekar för barn var inställt under 2021 på grund av coronapandemin.

Sverigefinnarnas dag 24/2 Ruotsinsuomalaisten päivä 24.2

På grund av pandemin kunde inget firande av sverigefinnarnas dag ske på plats, men i stället ordnades ett digitalt familjefirande, då Hannele och Erik Iivonen från Nacka höll en barnkonsert via Zoom. Oklart deltagarantal, men högst 10 personer.

Barnfilmer – Lasten filmit

Under 2021 skulle två finska filmer för barn ha visats på biograf Odeon enligt verksamhetsplanen, men sportlovsfilmen vecka 7 blev inställd på grund av coronapandemin och höstlovsfilmen vecka 44 blev inställd på grund av tekniska problem. De 22 barn och medföljande vuxna som kom för att se höstlovsfilmen ”Adas och Gladas vinter” (Onnelin ja Annelin talvi) 5 november fick i stället erbjudandet att se på generalrepetitionen av pjäsen ”När Finland kom till Sverige”, som pågick samtidigt på Stadsteatern. Fjorton av dem som kom valde att se på genrepet av pjäsen.

Valborgsmaskerad 1/5 Vappunaamiaiset 1.5

Valborgsmaskeraden för barn, som skulle ha genomförts den 1 maj på Finnhoivi i samarbete med Skövde finska förening, fick ställas in på grund av pandemin, men Uusi teatteriis barnteaterföreställning ”Solen sover/Aurinko nukkuu” visades i stället digitalt den 1 maj. Totalt 9 personer var uppkopplade under föreställningen och eftersom det är troligt att föräldrar och barn har tittat samtidigt är en uppskattning att ca 18-20 barn såg föreställningen. Tre vuxna och 4 barn hade anmält sig i förväg, men länken var öppen för alla.

Ruotsinsuomalaisten päivän viettoa Skövdessä 2021

Firande av Sverigefinnarnas dag i Skövde 2021

Tule mukaan koko perheen muskarikonserttiin Hannele ja Erik Iivosen kanssa!
Var med på en ”muskarikonsert för hela familjen med Hannele och Erik Iivonen!

Päivä ja aika:
24. helmikuuta klo 18.00-18.45

Dag och tid:
24 februari kl. 18.00-18.45

Paikka/plats: Internet (Zoom)

Löydät linkin täältä viimeistään 24.2 - Du hittar länken här senast 24/2: www.skovde.se/ruotsinsuomalaistenpaiva

Lisää tietoa/mer information: anoo.niskanen@skovde.se

www.skovde.se/suomeksi

Lasten Vappu Skövdessä Barnens Valborg i Skövde

Aurinko nukkuu - Solen sover
Uusia iltasatuja - Nyskrivna godnattsagor

Digitaalisesti: lauantaina 1.5 klo 11.00-11.30
Digitalt: lördag 1/5 kl. 11.00-11.30

Ilmoittaudu/anmälan: anoo.niskanen@skovde.se
Rajoitus/begränsning: 50 henkilöä/personer

Iltsadut "Aurinko nukkuu" -esityksessä kerrataan musiikin, äänen, tekstin ja liikkeen avulla.
Godnattsagorna i föreställningen "Solen sover" berättas med hjälp av musik, ljud, text och rörelse.

Kuva/illustration:
Lotte Nilsson-Vallima

www.skovde.se/suomeksi

Lägerverksamhet för barn och unga – Lintjärven leiri

Sverigefinska Riksförbundets årliga sommarläger för barn och unga på Axevalla folkhögskola, "Lintjärven leiri", genomfördes enligt plan 12-17 juni. Lägeravgiften för två barn som är bosatta i Skövde kommun subventionerades med 1000 kr/barn.

Bild från sommarlägret för barn och unga på Axevalla folkhögskola.

Barnens Lilljul 27/11 – Lasten Pikkujoulu 27.11

Lilljulsfirandet för barn på Finnhovi genomfördes i enlighet med verksamhetsplanen den 27 november. Clownen Raimondo uppträdde och jultomten delade ut presenter till barnen (reflexer och bärgodis från Apoteket Tranan i Skövde). Antal deltagare: 16 barn 19 vuxna (varav två barn och två vuxna kom på slutet).

Clownen Raimondo, som uppträdde på Lilljulsfirandet för barn på Finnhovi 27 november.

Solen sover 10/12 – Aurinko nukkuu 10.12

Uusi Teatteris barnteaterföreställning som skulle ha visats live på Finnhovi fredagen den 10 december blev inställd på grund av att skådespelaren blev sjuk.

4 Äldreomsorg – Vanhustenhoito

Under våren 2021 öppnade två avdelningar för finskspråkiga med tio platser vardera på plan fem vid Äldrecentrum Ekedal och de boende som hade störst vårdbehov och vars behov inte längre kunde tillgodoses på Finlandiahemmet efter omställningen till trygghetsboende, erbjöds platser där. Andra finsktalande som har behövt en plats har självklart också haft möjlighet att få det efter en biståndsbedömning. Ansvarig chef för avdelningarna är Ingela Fagerström. Alla fastanställda utom en på plan fem kan både finska och svenska, så rekryteringen av tvåspråkig personal har gått över förväntan. På plan fem bor personer med både minnessjukdomar och somatiska sjukdomar, men enligt personalen har det gått bra att blanda då det finska språket blir en sammanhållande och trygghetskapande faktor.

Avdelningschef Ingela Fagerström tillsammans två ur personalen på plan fem.

Finnservice i Skövde AB blev godkänd som ett LOV-företag under våren 2021 och har kunnat erbjuda hemtjänst på finska för boende på Finlandiahemmet och även utanför, då många av de personer som har flyttat in på Finlandiahemmet har haft mindre behov av hemtjänst än de tidigare boende som flyttade till Äldrecentrum Ekedal under våren. Lägenheterna på Finlandiahemmet har renoverats under 2021 innan nya hyresgäster har flyttat in och idag är de flesta av lägenheterna uthyrda. Finnservice i Skövde AB och Skövde kommun sa upp LOV-avtalet under våren 2022 på grund av personalbrist och ekonomiska svårigheter. Brukarna har fått andra utförare.

Finskspråkig väntjänstverksamhet – Suomenkielinen ystäväpalvelu

Under 2021 startade den finskspråkiga väntjänsten sin verksamhet i Skövde med c:a 10 anmälda volontärer.

Suomenkielinen ystäväpalvelu Skövdessä **Finskspråkig väntjänst i Skövde**

Skövden ruotsinsuomalaiset järjestöt ja suomen kielen hallintoalue, Skövden kunta

Skövdes sverigefinska organisationer och förvaltningsområdet för det finska språket, Skövde kommun

SKÖVDE

Utbildning för väntjänstvolontärerna gällande minnessjukdomar 20/10 – Koulutusta ystäväpalvelun vapaaehtoisille koskien muistisairauksia 20.10

Den 20 oktober hölls en kurs för den ny-startade finskspråkiga väntjänstverksamhetens volontärer gällande minnessjukdomar på Finnhoivi i Södra Ryd. Kursarrangör var Axevalla folkhögskola. Totalt nio personer deltog på kursen.

Utbildning för pedagoger samt vård- och omsorgspersonal 10-11/11 Koulutusta pedagogeille sekä hoito- ja hoiva-alan henkilökunnalle 10.-11.11

Den 10-11 november hölls en kurs för finskspråkiga pedagoger och finskspråkig vård- och omsorgspersonal på Axevalla folkhögskola.

Det var 14 anmälda från Äldrecentrum Ekedal och två från Finlandiahemmet samt två pedagoger från Dalvägens förskola. Totalt 17 personer deltog på kursen, en person lämnade återbud. Finskt förvaltningsområde bekostande kursavgiften för kursdeltagarna från Skövde och betalade vikariekostnader för de deltagare som arbetar inom Skövde kommun. År 2020 var elva anmälda till kursen och tio deltog, så deltagarantalet har gått upp med sju personer.

Kursledare var språkvårdarna Riina Heikkilä och Tarja Larsson från Språkrådet vid Institutet för språk och folkminnen, ISOF. Priska Palo från Axevalla folkhögskola var kursvärd och kursansvarig var Axevalla folkhögskolas rektor Elina Majakari. Kursen var upplagd så att hälften av personalen från Äldrecentrum Ekedal kunde delta den ena kursdagen och hälften den andra kursdagen, då kursinnehållet var samma båda dagarna.

Suomen kielen kurssi

hoito- ja hoiva-alan henkilökunnalle sekä pedagogeille

Kurs i finska

för vård- och omsorgspersonal samt pedagoger

Huomaa, että ohjelma on sama kumpanakin päivinä. Illanvietto on kaikille osallistujille yhteinen. Ensimmäisen päivän opiskelijat jäävät yöksi ja lähtevät aamiaisen jälkeen kotiin. Toisen päivän osallistujat tulevat ensimmäisen päivän iltana klo 18:ksi uudissanaluennolle ja illanviettoon. Näin helpotetaan sijaisjärjestelyjä.

Observera att programmet är likadant båda dagarna. Kvällen blir gemensam för alla deltagare. Deltagarna Dag 1 stannar kvar och åker hem efter frukost och andra dagens deltagare kommer kvällen innan. Detta för att underlätta vikariesituationen.

Axevallan kansankorkeakoulu, 10.–11.11.2021 klo 9–15.30

Axevalla folkhögskola, 10–11/11 2021 kl. 9–15.30

Kouluttajat/utbildare: Riina Heikkilä ja Tarja Larsson

Kielineuvosto, Kielen ja kansanperinteen tutkimuslaitos

Språkrådet, Institutet för språk och folkminnen

5 Språk och kultur – Kieli ja kulttuuri

En del finskspråkiga kulturevenemang genomfördes i Skövde under 2021 och de presenteras nedan. En del planerade evenemang blev inställda på grund av coronapandemin.

Sverigefinnarnas dag 24/2 – Ruotsinsuomalaisten päivä 24.2

På grund av pandemin kunde inget firande av sverigefinnarnas dag ske på plats, men i stället ordnades ett digitalt familjefirande, då Hannele och Erik Iivonen från Nacka höll en barnkonsert via Zoom. Oklart deltagarantal, men högst 10 personer.

Finskspråkig teater

Suomenkielistä teatteria

Nokia 30/10 – Nokia 30.10

Den digitala liveföreställningen Nokia, som skulle ha visats på biograf Odeon på Skövde Kulturhus den 4 december 2020 visades 30 oktober 2021. Pjäsen var ett samarbete mellan Riksteatern och Åbo Stadsteater och textades till svenska. Antal besökare: 46

När Finland kom till Sverige 6/11 – Kun Suomi Ruotsiin muutti 6.11

Den 6 november fick Skövdepjäsen "När Finland kom till Sverige" premiär på Skövde Stadsteater. Pjäsen arrangerades av Skövde finska förening, men finskt förvaltningsområde har stöttat genomförandet ekonomiskt med bland annat hyra av Stadsteatern och textning till svenska av pjäsen. De som medverkade i pjäsen deltog ideellt och kom från flera olika håll i Skaraborg. Pjäsen regisserades av Raija Airaksinen-Björklund och Pirkko Karjalainen. Jorma Väiliranta svarade för musiken och för manuset till viss del. Antal sålda biljetter till premiärföreställningen var 223.

Från pjäsen "När Finland kom till Sverige" vid premiären 6/11.

Foto: Seppo Puolle

Nya finska filmer – Uudet suomalaiset filmit

Sammanlagt åtta nya finska filmer, varav två barnfilmer, skulle ha visats under år 2021 på biograf Odeon på Kulturhuset i Skövde. Filmerna visas i samarbete med föreningen Skövde Filmfestival och Finlandsinstitutet i Stockholm. Vårens fyra filmer blev inställda på grund av pandemin, men på hösten visades fem filmer, varav en visades två gånger (barnfilmen 5/11 blev inställd av tekniska skäl).

Publiksiffror/Yleisön lukumäärä:

Datum	Filmtitel	Publik
13/9	Sånger om kärlek (Lauluja rakkaudesta)	31
27/9	Sällskapsspelet (Seurapeli)	19
25/10	Eden	11
15/11	Potatis (Peruna), under Skövde filmfestival	41
28/11	Sånger om kärlek (Lauluja rakkaudesta)	4

Finska Mors dag – Suomalainen Äitienpäivä

År 2021 hade Pensionärsföreningen Vipinä arrangörsansvar för Finska Morsdag, som firas den första söndagen i maj varje år, men firandet blev inställt på grund av hög smittspridning av covid-19 (coronavirus) i samhället.

Bokcirkel – Lukupiiri

Bokcirkeln på finska genomfördes på distans via Google Meet under våren 2021 med nio deltagare. På hösten hölls bokcirkeln på Södra Ryds bibliotek, utom en gång som var på Stadsbiblioteket i samband med att författaren Susanna Alakoski gjorde ett besök. Bokcirkeln läste bland annat Alakoskis bok "Bomullsängeln" under hösten. Digitalt deltagande var möjligt även under hösten och en del deltagare valde detta alternativ.

Poesiverkstad – Runopaja

Poesiverkstaden hölls också digitalt via Google Meet under våren 2021 och den uppmärksammades med en artikel på kultursidorna i den sverigefinska veckonyhetstidningen Ruotsin Suomalainen den 6 maj. Dikter skrivna under poesiverkstaden publicera-

Lukupiiri suomeksi

Tervetuloa mukaan!

13

syyskuuta

Tid: 16.00-17.30

Plats: Rydin kirjasto
Timmervägen 1, Skövde

Luetaan yhdessä ja keskustellaan
Voit osallistua joko paikan päällä Södra Rydin kirjastossa Skövdeessä tai käyttämällä Zoom -videopuheluohjelmaa maanantai 13.9, 4.10, 1.11 ja 29.11 klo 16-17.30. Tervetuloa mukaan! Jos tarvitset opastusta Zoomiin käyttöön, ota mielellään yhteys: anoo.niskanen@skovde.se

Ilmoittautuminen: anoo.niskanen@skovde.se

Saat lukupiirikirjat omaksi.

Lisää tietoa löytyy täältä: skovde.se/suomeksi

des i tidningen. Den 19 maj var det diktuppläsning digitalt via Google Meet. Diktverkstaden på distans hade som mest fem deltagare.

Under hösten 2021 gjorde diktverkstaden en paus, då samordnaren var delvis tjänstledig, och i stället ordnades en kurs i kreativt skrivande på distans via Zoom med författaren Anneli Tikkanen-Rózsa som kursledare. Fem personer deltog på kursen från start, men endast två fullföljde kursen.

Seniormässan - Seniorimessut

Finskt förvaltningsområde ger årligen ett bidrag på 5 000 kr till Seniormässan, som brukar genomföras under hösten på Arena Skövde, men Seniormässan ställdes in år 2021.

Dialogeftermiddag med nationella minoriteter 13/10 – Dialogi-iltapäivä kansallisten vähemmistöjen kanssa 13.10

Lördagen den 13 oktober kunde en dialogkväll med nationella minoriteter genomföras för första gången på Kulturfabriken i Skövde i ett samarbete med kulturavdelningen på sektor medborgare och samhällsutveckling. Petter Fahlström och Marianne Gustafsson deltog från Kultur- och Fritidsnämnden och Beredningen för medborgare och folkhälsa. Jenny Skarstedt, Anna Gullstrand, Mette Muhli och Martin Lindor från kulturavdelningen deltog. Kati Mäki Lundqvist och Ingemar Bengtsson underhöll med finsk musik. Antal personer som deltog i dialogen (ej medräknat politiker och tjänstepersoner) var 14 personer. Tre dialoggrupper bildades och nedan finns anteckningar från grupp 1, som ett exempel på det som framkom under dialogkvällen.

Buoris! Moi! Šukar dive! Hei!
Sholem-Aleykhem! Latscho dives!
Bures!

Välkommen till en eftermiddag på Kulturfabriken 13 oktober med fokus på nationella minoriteter och nationella minoritetsspråk kl. 17.30-19.30!

Program:

- 17.30 Hej och välkommen i Timboholmssalen.
- 18.00 Rundvandring på Kulturfabriken.
- 18.05 Fika + musikunderhållning av Kati Mäki Lundqvist och Ingemar Bengtsson.
- 18.35 Information om nationella minoriteter och minoritetsspråk (Anoo Niskanen), Biblioteken i Skövde (Anna Gullstrand), Konstmuseet (Mette Muhli) och Kulturfabriken (Martin Lindor).
- 19.00 Jenny Skarstedt, Petter Fahlström och Marianne Gustafsson inleder dialog. Diskussion i grupper vad gäller önskemål om kulturverksamhet med fokus på nationella minoriteter och minoritetsspråk.
- 19.25 Sammanfattning av diskussion, Petter Fahlström.
Vi ses igen nästa år!

Anteckningar från grupp 1, där Marianne Gustafsson ledde dialogen:

Information sprids bäst via Facebook och andra sociala medier samt tidningar. Många tittar inte på skovde.se, men bra om information även finns där. Unga föredrar information via sociala medier.

Det finns de som inte tillhör några föreningar alls, medan andra kan tillhöra många olika föreningar. De sverigefinska föreningarna har både öppen verksamhet och verksamhet för medlemmar. De finskromska kvinnorna är medlemmar i Skövdes finska pingstförsamling och den har öppen verksamhet. En av deltagarna var medlem i en kraftsportsförening.

Finska romer vill starta en egen förening. Det finns 10-15 finskromska familjer som bor utspridda i Skaraborg. Önskemål om vägledning gällande uppstart av förening. En av de finskromska kvinnorna som deltog är intresserad av att föreläsa om romsk kultur och har för flera år sedan deltagit på Mångsidiga måndagar på Stadsbiblioteket. Är intresserad av att delta igen.

En ung, nyinflyttad kvinna som har jobbat på trygghetsboendet Finlandiahemmet i Skövde och jobbar just nu på Dalvägens förskola med finskspråkig verksamhet efterlyste kulturverksamhet för unga, exempelvis handarbete.

Flera av deltagarna berättade efter dialogkvällen att de tyckte att det var fint att få delta. SLA skrev en bra artikel om dialogkvällen: <https://www.sla.se/2021/10/13/kommunen-bjud-in-for-att-samtala-om-kultur-for-nationella-minoriteter/?loggedIn=true>

Bild från dialogkvällen på Kulturfabriken 13 oktober.

Bild: Anoo Niskanen

Finlands självständighetsdag 6/12 – Suomen itsenäisyyspäivä 6.12

År 2021 firades Finlands 104:a självständighetsdag och Skövde finska föreningen hade arrangörsansvar för firandet. Självständighetsfesten ordnades på Kulturfabriken i Skövde i samband med en julkonsert i Timboholmsalen av finska kören Da Capo från Göteborg under ledning av Kimmo Tuomaala.

Finska kören Da Capo och körledaren Kimmo Tuomaala.

Serveringen under självständighetsfirandet hölls i Askebergasalen på Kulturfabriken.

6 Friskvård – Hyvinvointi

Friskvårdens dag 5/9 – Kuntoilupäivä 5.9

Friskvårdens dag, där finskt förvaltningsområde deltar årligen, ordnades på berget Billingen söndagen den 5 september. Pensionärsföreningen Vipinä deltog tillsammans med finskt förvaltningsområde med stövelkastning och kedjekastning. I SLA:s reportage sågs Malte Bäck prova på stövelkastning:

<https://www.sla.se/2021/09/05/stort-intresse-nar-friskvardens-dag-anordnades-igen/>

7 Informationsinsatser och media – Tiedotustoimenpiteet ja media

Under 2021 uppmärksammades arbetet med finskt förvaltningsområde vid flera tillfällen i både svenskspråkiga och finskspråkiga medier, vilket redan har nämnt tidigare i verksamhetsberättelsen. Här nedan är ett exempel från den finskspråkiga, nationella veckonyhetstidningen Ruotsin Suomalainen den 12 maj. Artikeln är skriven av Seppo Puolle och handlar om den nystartade finskspråkiga väntjänstverksamheten i Skövde.

NRO 19 • 12.5.2021 RUOTSIN SUOMALAINEN • 7

Suomenkielinen ystäväpalvelu alkaa Skövdessä

Seija Sjöstedt.

vata vaikkapa puhelimen kautta.

Viime syksynä kutsuttiin Seija Sjöstedt Tukholman Skövdeen Finnholville kertomaan, kuinka Tukholmassa toimitaan. Tässä tilaisuudessa ilmoittautui välittömästi runsaat puolituisina ystäviä, jotka halusivat olla mukana.

Periaatteena siis on, että ystäväpalvelu on tarkoitettu kotona tai vanhusten erityisasunnossa asuvalle henkilölle, joka tuntee itsensä yksinäiseksi ja haluaa tavata toisia ruotsin-suomalaisia tai saada suomenkielisen ystävän ja käyttää suomen kieltä.

Ystävä voi olla juttukaverina ja seurana esimerkiksi kävelyllä, kahvilassa tai auttaa osallistumaan ruotsin-suomalaisten tapaamisiin. Tärkeää on ymmärtää, että ystävä ei korvaa kotiapua eikä muuta ammatihenkilökuntaa. Ystäväillä on myös vaihtolovelvollisuus. He saavat koulutusta tehtävänsä ja heillä on tukiryhmä.

Skövden ystävätoiminta käynnistetään Skövden ruotsin-suomalaisten järjestöjen ja Skövden kunnan suomen kielen hallintoalueen aloitteesta. Hallintoalue tukee toimintaa ja sen toteutusta. Ystäväpalvelu on ilmainen eikä se edellytä minkään yhdistyksen jäsenyyttä.

Jos Skövdessä haluat nyt siis saada ystävän tai tunnet henkilön, joka tarvitsee ja haluaa ystävän, tai haluat itse ryhtyä ystäväksi ja osallistua ystäväpalveluun, voit ottaa yhteyden kunnan koordinaattoriin tai suomi-seuraan. Huomiona on, että kaikki ilmoittautuneet ystävät olivat naisia, ja olisi mukavaa, jos löytyisi joku mieskin mukaan, koska voi olla, että joissakin tapauksissa toivotaan miesystävää keskustelukumppaniksi.

Ystäväpalveluun toivotaan myös miehiä.

SEPPÖ PUOLLE

Informationsinsatser om finskt förvaltningsområde och information på finska Tiedottamistoimenpiteet suomen kielen hallintoalueesta ja suomenkielistä tiedotusta

Flera informationsbroschyrer för SVO har översatts till finska under 2021, bland annat "Stöd och hjälp" (Apua ja tukea, <https://skovde.se/fi/hoito--hoiva/apua-ja-tukea/>). Broschyrerna finns både i tryckt eller kopierad form på biståndsenheten vid Äldrecentrum Ekedal och de finns även digitalt på nätet. Broschyrerna finns även hos samordnaren och exempelvis på Finlandiahemmet.

Öppna informationsmöten – Avoimet tiedotustilaisuudet

Vårens öppna informationsmöte hölls både digitalt och på Finnhovi och handlade om de nya finskspråkiga avdelningarna på Äldrecentrum Ekedal och om Finnservice i Skövde AB och om den finskspråkiga väntjänstverksamheten. Nina Andersson från Äldrecentrum Ekedal deltog och Heidi Ojuva deltog från Finnservice i Skövde AB.

Höstens informationsmöte hölls i samband med Susanna Alakoskis författarbesök 4 oktober 2021. Informationsmaterial fanns att få, men i övrigt gavs endast kortfattad information om att Skövde kommun är en del av förvaltningsområdet för det finska språket, för att inte ta tid från författarbesöket. På bilden till vänster syns Susanna Alakoski och en av besökarna, Asta Holappa.

Informationsmaterial – Tiedotusmateriaali

Det finskspråkiga informationsbladet Skövdeläinen (Skövdebo) skickades ut till samtliga Finlandfödda i Skövde kommun två gånger under 2021. Informationsbladet hade också kortfattad information på svenska, då en del Finlandfödda inte kan finska. Informationsbladet innehöll information om kommande aktiviteter inom förvaltningsområdet för det finska språket i Skövde kommun.

Informationsbladet finns också på biblioteket i Södra Ryd och på Kulturhuset, så att även de som inte är födda i Finland kan få tillgång till informationen. Infobladet har också varit tillgängligt på Skövde kommuns finskspråkiga webbsidor: www.skovde.se/suomeksi

Informationsmaterial om finskspråkig verksamhet i Skövde kommun har producerats och spridits. Informationsmaterial gällande nationella minoriteter har också spridits i olika sammanhang, dock i mindre grad än tidigare år på grund av coronapandemin.

Kontinuerlig uppdatering av information på kommunens finskspråkiga webbsidor: www.skovde.se/suomeksi

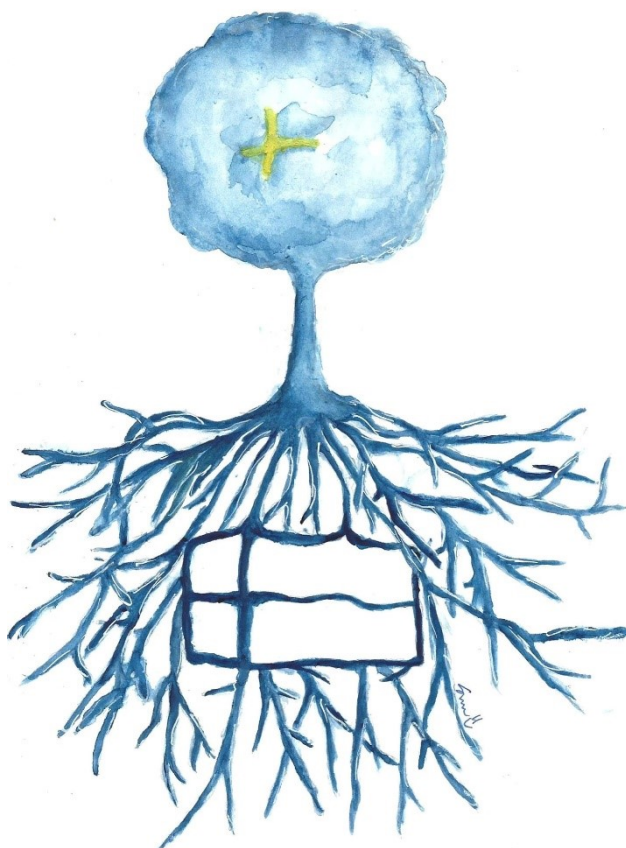
Information i Facebookgruppen ”Finska rötter/Suomalaiset juuret”:

<https://www.facebook.com/groups/697942136959946>

och Facebooksida med samma namn samt ”Finska Rötter - 2:a generationen”

Samordnaren har deltagit i regionala och nationella möten för samordnare, varav samtliga möten har varit på distans.

Under hösten 2021 var samordnaren delvis tjänstledig på grund av studier.

Information på skolor - Tiedottaminen kouluissa

Samordnaren deltog under Språkdagen på Vasaskolan den 13 oktober och lärde ut grunder i det finska språket för högstadieelever på skolan. Under Språkdagen får eleverna lära sig lite om flera olika språk, däribland finska.

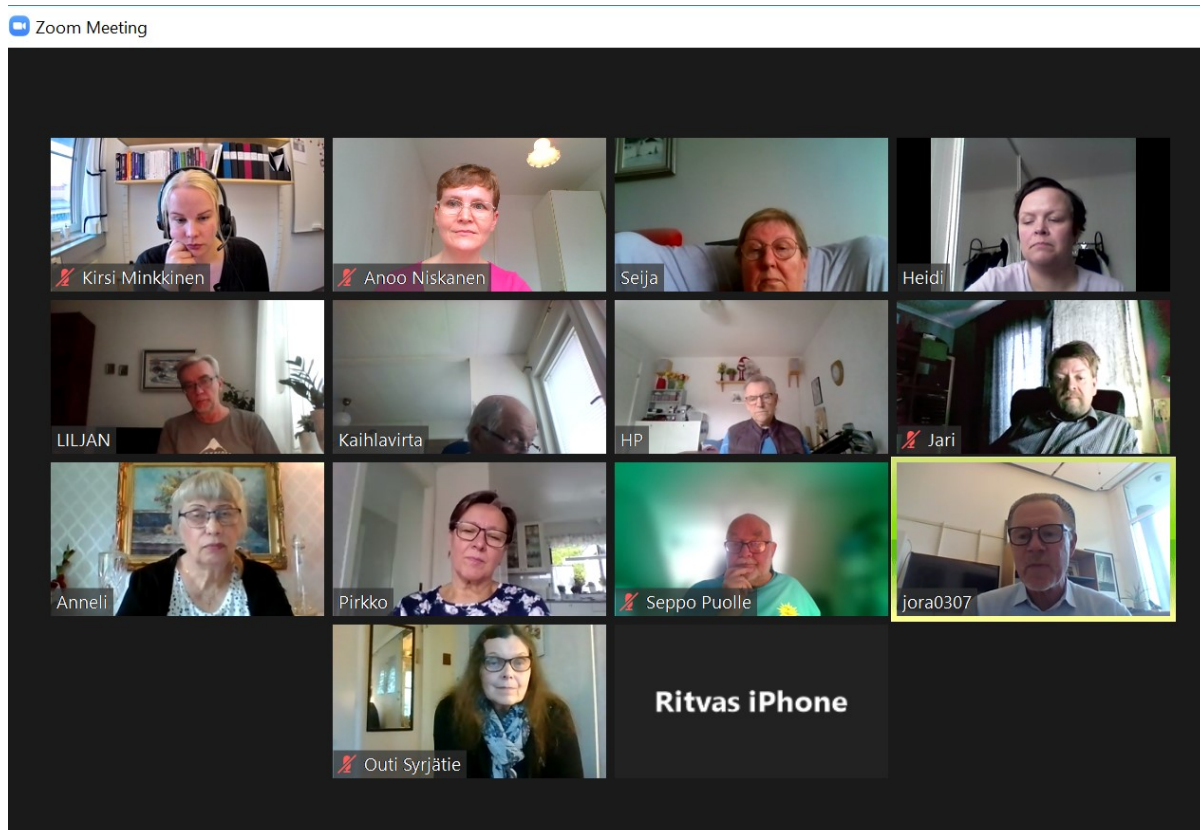

Språkdagen uppmärksammades på Vasaskolan 13/10.

Bild/kuva: Anoo Niskanen

8 Referensgruppen och styrgruppen – Referenssiryhmä ja johtoryhmä

Under år 2021 har sverigefinska referensgruppen haft 5 möten både digitalt och på plats. Nedan finns en bild från ett digitalt möte med referensgruppen den 26 maj, då även Johan Rahmberg, sektorchef för sektor medborgare och samhällsutveckling, deltog.

Dessa personer har varit med i referensgruppen under 2021:

Skövde Finska Förening: Pirkko Karjalainen, Ritva Biderstén, Jari Rajala

Pensionärsföreningen Vipinä: Seija Mustonen och Lauri Lilja

Svenska kyrkans finskspråkiga arbete: Outi Syrjätie och Anneli Heikka

Nätverk för föräldrar: Kirsi Minkkinen och Heidi Ojuva

Träffpunkt Finnhoivi: Seppo Puolle

Finlandiahemsföreningen: Unto Lassila

Sverigefinska Synskadadeförbundet: Raimo Kaihlavirta

Axevalla folkhögskola: Elina Majakari

Pirkko Karjalainen har varit ordförande och Seppo Puolle har varit sekreterare i referensgruppen. Samordnaren för finskt förvaltningsområde har deltagit på möten som Skövde kommuns representant.

Styrgruppen för finskt förvaltningsområde har haft 4 möten under år 2021, vilket är i enlighet med riktlinjerna för styrgruppen.

Dessa personer har varit med i styrgruppen under år 2021:

Ulrica Johansson, kommunalråd, ordförande i styrgruppen

Pirkko Karjalainen

Seija Mustonen

Seppo Puolle

Kirsi Minkkinen

Ritva Bidersten

Johan Rahmberg, sektor medborgare och samhällsutveckling

Jonas Engelbrektsson, sektor vård och omsorg

Annika Lund, sektor barn och utbildning

Jenny Skarstedt, sektor medborgare och samhällsutveckling

Samordnaren har varit sekreterare vid styrgruppens möten 2021.

Tack för gott samarbete!

Kiitos hyvästä yhteistyöstä!

9 Referenslista – Referenssilista

Lag om nationella minoriteter och minoritetsspråk (SFS 2009:724): https://www.riksdagen.se/sv/dokument-lagar/dokument/svensk-forfattningssamling/lag-2009724-om-nationella-minoriteter-och_sfs-2009-724

Minoritet.se, www.minoritet.se

Mål och riktlinjer för det minoritetspolitiska arbetet, Dnr KS2019.0281

Skövde kommuns finskspråkiga informationssidor: www.skovde.se/suomeksi

Sverigefinländarnas Delegation, <http://sverigefinne.se>

Skövde är årets sverigefinska kommun 2021

Sveriges Radio Finska: <https://sverigesradio.se/artikel/skovde-ar-arets-sverigefinska-kommun-ar-2021>

Vuoden ruotsinsuomalainen kunta on Skövde

Sveriges Radio Finska: <https://sverigesradio.se/artikel/vuoden-ruotsinsuomalainen-kunta-on-skovde>

Sverigefinnarnas dag firas – men Rysslands invasion väcker minnen

P4 Skaraborg: <https://sverigesradio.se/artikel/sverigefinnarnas-dag-firas-men-rysslands-invasion-vacker-minnen>

Årets Sverigefinska kommun: ”Man är lite stolt”

SLA: <https://www.sla.se/2022/02/24/arets-sverigefinska-kommun-man-ar-lite-stolt/>